

Ніколаєнко Ярослава Миколаївна,
науковий співробітник
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського
ORCID: 0000-0002-5959-8161
e-mail: yaroslava.dnpb@gmail.com

ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У сучасному цифровому світі, у якому технологічний прогрес невідмінно змінює наші способи здобуття знань та обміну ними, роль освітніх бібліотек стає критично важливою. Зростання вимог до якості освіти та потреба в ефективних навчальних ресурсах ставить перед нами завдання адаптуватися до нових реалій. Цифрові ресурси у сфері освіти відкривають безліч можливостей, але водночас створюють нові виклики для бібліотек, які мають адаптуватися до нових реалій. У зв'язку з цим проблема цифрової трансформації освітніх бібліотек та їхньої ролі у забезпеченні освітньої комунікації набуває особливої актуальності.

Перед ученими й практиками постає потреба в дослідженні інноваційних підходів до цифрової трансформації освітніх бібліотек з метою забезпечення якісної освіти та підвищення рівня освітньої комунікації. У цьому контексті наша стаття присвячена дослідженню та аналізу зазначених питань з метою виявлення оптимальних шляхів удосконалення діяльності освітніх бібліотек в умовах цифрової трансформації.

Освітні бібліотеки відіграють особливу роль у формуванні освітніх програм та наданні підтримки студентам, учителям і дослідникам. Однак у цифрову епоху ця роль зазнає змін і потребує інноваційних підходів. Інноваційні підходи до цифрової трансформації освітніх бібліотек у контексті освітньої комунікації мають на меті покращити доступ до інформації та створити нові можливості для навчання та досліджень. Цифрові інновації в освітніх бібліотеках означають не лише перехід від традиційних книжкових ресурсів до електронних форматів, а й впровадження нових технологій, таких як тематичні колекції цифрових освітніх ресурсів, інтерактивні експозиції та інтелектуальні системи пошуку, що розширюють можливості доступу до знань.

Один з інноваційних підходів до цифрової трансформації академічних бібліотек полягає у створенні цифрових колекцій [4, с.16] та електронних ресурсів. Використання цифрових технологій дає можливість бібліотекам

зберігати, організувати та надавати доступ до великої кількості матеріалів. Це сприяє зручному пошуку та використанню ресурсів студентами та вчителями. Крім того, цифрові колекції легко оновлюються та можуть бути доступними з будь-якого місця та пристрою.

Іншим інноваційним підходом є впровадження віртуальних і розширених реальностей. Ці технології дають змогу студентам і вчителям взаємодіяти з інформацією та матеріалами у більш іммерсивний і цікавий спосіб. Наприклад, віртуальні екскурсії до визначних місць чи віртуальні лабораторії дають можливість заглибитися в тему та здобути нові знання [1, с.7]. Використання віртуальних і розширених реальностей також забезпечує можливість навчання на віддаленні, що особливо є актуальним у наш час.

Розвиток електронних бібліотек передбачає не лише зберігання електронних копій книг, а й створення інноваційних платформ для колекціонування, аналізу та оброблення інформації, що дає змогу забезпечити користувачів актуальними та персоналізованими ресурсами.

Цифрові ресурси освітянських бібліотек значно полегшують процес комунікації між користувачами та бібліотекарями, забезпечуючи швидкий і зручний доступ до необхідних матеріалів, обміну думками та співпраці.

Розбудова єдиного інформаційного простору освіти передбачає створення інтегрованої системи, яка об'єднує різноманітні освітні ресурси, від відкритих онлайн-курсів до результатів наукових досліджень, для забезпечення доступу до повноцінного навчального середовища [3, с.20].

Сучасні підходи до системної освітньої аналітики уможливають здійснення глибокого аналізу використання освітніх ресурсів, виявлення потреб користувачів та ефективніше планування подальших інновацій.

Роль соціальних комунікацій у цифровій трансформації бібліотек полягає в активній співпраці й обміні досвідом між користувачами та фахівцями через відкриті форуми, спільні проекти та онлайн-спілкування, що сприяє взаємному збагаченню та інноваціям.

Одним із інноваційних підходів до освітньої комунікації є використання соціальних медіа. Завдяки соціальним мережам бібліотеки можуть ділитися новинами, рекомендаціями та іншою корисною інформацією зі своїми користувачами. Крім того, вони можуть створювати окремі групи та форуми для спілкування й обміну досвідом.

На тлі стрімкого розвитку технологій і змін у сучасному освітньому середовищі цифрова трансформація бібліотек є пріоритетним завданням. Інтеграція різноманітних цифрових ресурсів у єдину систему, використання аналітичних інструментів для оптимізації освітніх процесів та активна співпраця через соціальні мережі відкривають шлях до нових можливостей у

забезпеченні доступу до якісної освіти [2, с.109]. Посилення цих зусиль сприятиме не лише вдосконаленню освітнього середовища, а й розвитку інтелектуального та культурного потенціалу суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Добровольська, В. В. Інноваційна діяльність бібліотек в умовах цифрового суспільства / В. В. Добровольська, Л. А. Чередник. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 1. С. 5–11. Бібліогр.: 21 назва.
2. Костирко, Т. М. Ресурси і сервіси університетської бібліотеки в умовах цифрових трансформацій. *Бібліотечний Меркурій*. 2022. Вип. 1. С. 105–113. URL: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/256413> (дата звернення: 04.05.2024).
3. Кропачева Н. М. Особливості змісту та технологій висвітлення інформаційних ресурсів мережі освітянських бібліотек в умовах воєнного стану. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 2. С. 19–27.
4. Сенченко, Н. Актуальні питання формування цифрових колекцій електронних бібліотек. *Вісник Книжкової палати*. 2023. Вип. 1. С. 15–25.